

туристського підприємства факторів можуть і в реальному житті вже приводять до відмови від раніше задекларованих цілей, зміни моделі розвитку, суттєвого коригування раніше прийнятих планів, стратегій, програм. Тому кожне туристське підприємство повинно періодично проводити стратегічний контроль маркетингу.

1. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: навч. посіб. / В.Ф. Кифяк. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.

ВПЛИВ ТУРИЗМУ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Пугаченко Л.І.

Науковий керівник – Богдан Н.М., канд. екон. наук, доцент

Розвиток туристичної галузі сьогодні є надзвичайно актуальним, оскільки туризм є одним із важливих чинників виходу нашої економіки з кризи, стабільного і динамічного збільшення надходжень до бюджету, позитивного впливу на стан справ у багатьох галузях економіки, підвищення зайнятості населення, розвитку у ринкових відносинах. Туризм виконує важливу роль у здійсненні широкомасштабних завдань по розбудові української державності, входженню України до світового співтовариства, культурному та духовному відродженню нації. Україна має багаті туристичні можливості, розвинуту мережу авіаційних, залізничних, автомобільних, морських і річкових шляхів сполучення, має вигідне місце розташування на перехресті шляхів між Заходом та Сходом.

Наукова проблема дослідження розвитку світової та вітчизняної туристичної галузі висвітлюється у працях таких вчених, як В. Азар, С. Байлик, І. Балабанов, Р. Браймер, М. Квартальнов, В. Кифяк, М. Любіцева, І. Писаревський, Т. Ткаченко та інші. Проте, окремі важливі питання ще й досі залишаються поза увагою науковців і вимагають більш детально зосередитись на дослідженнях потенційних можливостей туристичного розвитку України.

Туризм – це різновид рекреації, один із видів активного відпочинку. Він відображає характерну тенденцію сучасності, коли перевага віддається у динамічному відпочинку, у процесі якого відновлення працездатності поєднується з пізнавальною діяльністю. З економічного погляду – це особливий вид споживання матеріальних та духовних благ, послуг і товарів, що виділяються в самостійну галузь господарства [2].

В багатьох країнах світу туризм є однією з найбільш пріоритетних галузей, внесок у валовий національний дохід яких складає 20-45%, а надходження від іноземного туризму є основним джерелом

отримання валюти.

За підрахунками Всесвітньої Туристичної Організації, останніми роками за кількістю прибуттів іноземних туристів Україна займає приблизно 20 місце у світі (що становить близько 1 % від світових туристичних прибуттів). Мережа суб'єктів туристичної діяльності України – юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців – у 2014 р. становила 3885 одиниць. У структурі мережі за типами суб'єктів туристичної діяльності найбільш численною категорією є турагенти – 79%. Кількість туристів – громадян України, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності протягом року, становила 2,4 млн. осіб, іноземних туристів – лише 17 тис. осіб. Для переважної більшості туристів (92%) основною метою подорожі була організація дозвілля та відпочинку [1].

Вплив туризму на економічний розвиток виявляється у підвищенні ділової активності та розширенні виробництва товарів і послуг у результаті збільшення платоспроможного попиту за рахунок іноземних та місцевих екскурсантів. Одним із найважливіших чинників, що впливає на розвиток як внутрішнього, так і міжнародного туризму, є добробут населення. Існує чіткий зв'язок між тенденцією розвитку туризму, загальним економічним розвитком і особистими доходами громадян. Туристичний ринок дуже відчутний до змін в економіці. За стабільних цін зростання особистого споживання на 2,5% збільшує витрати на туризм на 4%, а зростання особистого споживання на 5 % – на 10%.

Туризм охоплює багато секторів економіки і цим ускладнює визначення точної оцінки кількості працівників, зайнятих у сфері туризму. Крім того, вирішення проблеми реальної оцінки ускладнюється ще й специфічним характером праці (сезонність, робота за сумісництвом, тимчасова робота тощо). І все ж кількість зайнятих у туристичній сфері постійно зростає.

Таким чином, основною рушійною силою розвитку туризму залишаються економічні вигоди, які він надає. Так, туризм стимулює розвиток елементів інфраструктури – готелів, ресторанів, підприємств торгівлі тощо. Він зумовлює збільшення доходної частини бюджету за рахунок податків, що можуть бути прямими (плата за візу, митний збір) або непрямими (збільшення заробітної плати робітників спричинює збільшення сум прибуткового податку, що сплачується ними в бюджет), забезпечує зростання доходів населення та підвищення рівня добробуту нації.

1. Державна служба статистики України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Козловський Є.В. Іноземний досвід регулювання міжнародного туризму та його використання в Україні // Економіка України. – 2004. – №10. – С. 24-27.